

494 - وَعَنْ أَبِي عَمْرٍو - وَيُقَالُ: أَبُو عَبْدِ اللَّهِ، وَيُقَالُ: أَبُو لَيْلَى - عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَيْسَ لَابْنِ آدَمَ حَقٌّ فِي سِوَى هَذِهِ الْحِصَالِ: بَيْتٌ يَسْكُنُهُ، وَتُوبٌ يُؤَارِي عَوْرَتَهُ، وَجِلْفٌ الْحُبْزِ وَالْمَاءِ» رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: حَدِيثٌ صَحِيحٌ [2341].

قَالَ التِّرْمِذِيُّ: سَمِعْتُ أَبَا دَاوُدَ سُلَيْمَانَ بْنَ سَلَمٍ الْبَلْخِيِّ يَقُولُ: سَمِعْتُ النَّضْرَ بْنَ شُمَيْلٍ يَقُولُ: (الْجِلْفُ): الْحُبْزُ لَيْسَ مَعَهُ إِدَامٌ، وَقَالَ غَيْرُهُ: هُوَ غَلِيظُ الْحُبْزِ، وَقَالَ الْهَرَوِيُّ: الْمُرَادُ بِهِ هُنَا وَعَاءُ الْحُبْزِ، كَالْجَوَالِقِ وَالْحَرْجِ، وَاللَّهُ أَعْلَمُ.

494. Усмон ибн Аффон розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

**«Одам болаларининг қуйидаги нарсалардан бошқа ҳеч бир ҳаққи йўқдир: яшайдиган уйи, авратини тўсадиган кийими, нонхўраксиз ноннинг ўзи ҳамда сув»**, дедилар.

*Имом Термизий ривоят қилиб, саҳиҳ ҳадис деди.*

**Шарҳ:** Ҳар бир инсоннинг дунёдаги ҳаққи яшайдиган уйи бўлиши, авратини тўса оладиган кийими ва қотган нон ва суви бўлса ана шу унинг дунёдаги ҳаққидир. Шу нарсалари бўлган инсон Аллоҳга шикоят қилмасин, унинг дунёдаги ҳаққини берди. Ва ўзида ҳаққи бўлмаган қанча нарсаси борлигига қарасин. Аллоҳ таоло шулардан бошқа неъмат берган бўлса ҳар бири учун Қиёматда савол жавоб қилади. Инсон ўзида бўлган неъматларга шукр қилсин ва ҳаққини адо этсин.

**«Сўнгра ўша кунда, албатта, берилган неъматлардан сўраласизлар»**

(Такасур сураси, 8-оят).

Яъни, қиёматда ҳар бир неъматни нимага, қандоқ сарф қилганингиз ҳақида сўралади. Ҳа, каттаю кичик ҳар бир неъмат ҳақида сўраласиз. Ҳар бир неъматга шукр қилдингизми, йўқми - сўраласиз. Аллоҳ таоло сизга берган молу дунё неъматини нимага сарфладингиз, ҳалолгами ҳаромга, Аллоҳни рози қиладиган йўлгами, ғазабини қўзғатадиган йўлгами ҳамма-ҳаммаси ҳақида сўраласиз.

---

Манба: [hadis.islom.uz](http://hadis.islom.uz)



HADIS.ISLOM.UZ  
NUBUVVAT MARVARIDLARI